

Funded by
the European Union

ARMENIAN
NATIONAL PLATFORM
EASTERN PARTNERSHIP CIVIL SOCIETY FORUM

ՊԱՇՏՊԱՆԻՐ ՔՈՆ ՏԱՐԱԾՔԸ : ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ : ԶԼՄ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ : ՏԱՐԱԾՔԸ ԵՎ ՄԱՐԴԻԿ :
ՄԵՐ ՄԱՍԻՆ :

“ՊԱՇՏՊԱՆԻՐ ՔՈՆ ՏԱՐԱԾՔԸ”

ՏԵՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԸ,
ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՂԱԿԱՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ԻՆՏԵՆԵՐԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ
ՈՒ ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ
ԱՂԵՏՆԵՐԻ ԴԵՄ

“Պաշտպանիր քո տարածքը” (ՊՔՏ)՝
առցանց գործիք վտանգի մասին հաղորդելու
և աղետները կանխարգելելու համար

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

“Պաշտպանիր քո տարածքը” (ՊՔՏ)
ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՏԱՐԱԾԱՇՐՁԱՆԱՅԻՆ (ՄԱՐԶԱՅԻՆ)
կայք էջերի
ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՈՒՊԱՐԿԻՐ ՔՈՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՊՈՎԱԾ
ՔՈՆ ՀԱՊՈՐՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԸ

Երևան 2023

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐԻ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԻՐ ՏԱՐԱԾՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆԸ

1. 20-րդ դարի վերջում և 21-րդ սկզբին բնական աղետները այսպես, թե այնպես դիպչեցին մեր մոլորակի երկու միլիարդ բնակիչների, մարդկության մոտ մեկ երրորդին: Աղետներից տուժածների թիվը այդ ընթացքում կազմեց ավելի քան 20 միլիոն մարդ: Բնական աղետների դասերը, ներառյալ 1988 թ. դեկտեմբերի 7-ի Սպիտակի երկրաշարժը Հայաստանում, ինչպես նաև առաջին դասերը, որոնք արդեն իսկ քաղվել են վերջերս (2023 թ. փետրվարին) Թուրքիայում և Սիրիայում տեղի ունեցած երկրաշարժերի հետևանքներից և 2023 թ. ջրհեղեղներից, որոնք ջրածածքի տակ էին առել աշխարհի շատ երկրների զգալի տարացքներ,

ցուցահանում են, որ ողբերգական հետևանքների ծավալները մասամբ կանխորոշված են աղետների կառավարման ազգային համակարգերի անկատարելիությամբ, համայնքների ոչ բավարար ներգրավմամբ աղետների ռիսկերի կառավարմանը, ինչպես նաև մարդկանց գիտելիքների և նույնական վարքի հմտությունների ոչ բավարար մակարդակով աղետների սպառնալիքի դեպքում և բուն աղետների ժամանակ:

Երկրներին, նրանց առանձին մարզերին և տարածքներին ներգործող շատ բնական և այլ աղետներից հնարավոր կլինեն խուսափել, եթե դրանց տարածքները կանոնավոր կերպով պահպանվեին (նվազեցվեին հաճախ կրկնվող հավանական աղետների ռիսկերը)՝ եթե տարածքները և սելավատարերի հունները մաքրվեին ճյուղերից և կուտակներից, եթե նորոգվեր կոյուղու, ջրագծերի և ջրանցքների ոչ հերմետիկ համակարգը, եթե վերականգնվեին փլված կամ ճեղքված հենապատերը, եթե ժամանակին կանխարգելվեին սողանքային երևույթները, եթե չոր, դյուրավառ անտառափուտները կանոնավորապես հատվեին, եթե հեռացվեն պարբերաբար երթևեկության համար օգտագործվող երթուղիների երկարությամբ ձգվող ժայռոտ լեռնաշղթաների կախված, անկայուն քարերը, և այլն:

Այդ տարածքներում ապրող շատ մարդիկ տեղյակ էին այն ռիսկերի մասին, որոնց իրենք ենթարկվում էին, քանի որ այդ ռիսկերը ակնհայտ էին և շատ հաճախ կրկնվող:

Իմանալ ավելին:

Ռիսկերի հետ կապված իրավիճակների մասին մարդկանց իրազեկությունը, այնուամենայնիվ, հազվադեպ է հանգեցնում դրանց վերացմանը օգտակար գործողությունների (միջամտության):

Մի կողմից, քանի որ տարածքների պահպանմանը (հավանական աղետների ռիսկերի նվազեցմանը) ուղղված կանխարգելիչ գործողությունները բավարար չեն լուսաբանվում զանգվածային լրատվության միջոցների (ՁԼՄ-ների) կողմից: Ավելին, քանի դեռ տեղի չի ունեցել աղետը, ՁԼՄ-ներին ընդհանուր առմամբ չեն հետաքրքրում “Տեղական Բնակչության Գիտելիքները”, որոնք “նորություն” են դառնում միայն աղետից հետո:

Որպես հետևանք՝ եթե չկա լուսաբանում ՁԼՄ-ների կողմից “Տեղական Բնակչության Գիտելիքները” առկա ռիսկերի մասին դուրս են մնում կանխարգելիչ գործողություններ իրականացնելու վերաբերյալ որոշումներ ընդունելու համար պատասխանատու քաղաքական գործիչների ուշադրության տեսադաշտից, և **որոշում ընդունողները առաջնություն չեն տալիս տարացքի աջակցությանը:**

Մյուս կողմից, քանի որ չկա տեղեկատվության ավտոմատ փոխանցման համակարգ այն անձից, որը տեղյակ է վտանգների մասին, նրան, ով պատասխանատու է դրանց վերացման համար:

Եվ երրորդ՝ քանի որ դպրոցականները և երիտասարդությունը, ամբողջությամբ առած, համարյա չեն ներգրավված (կամ թերի են ներգրավված) տեղական վտանգների նույնականացման գործընթացներում և դրանց վերաբերյալ տեղեկատվության ավտոմատ փոխանցման համակարգերի գործունեությանը (եթե այդպիսի համակարգեր ստեղծված են):

Դրա հետ մեկտեղ, ժամանակակից պայմաններում երիտասարդները, որոնք տիրապետում են համապատասխան հմտությունների և հաջողությամբ գործում են տեղեկատվական և ինժեներական տեխնոլոգիաների ոլորտում, այն պայմաններում, եթե նրանք ձեռք բերեն անհրաժեշտ գիտելիքներ աղետների ռիսկերի նվազեցման բնագավառում, կարող են կառուցողական ներգրավվեն տեղեկատվության փոխանցման ժամանակակից տարացքային (մարզային, համայնքային) համակարգերի մշակման և արդյունավետ գործունեության ապահովման գործընթացներում՝ ինչպես աղետների վտանգների մասին հաղորդման և աղետների կանխարգելման, այնպես էլ յուրաքանչյուրի՝ իր տարացքի պաշտպանությանը և դրա կայուն զարգացման ապահովմանը ակտիվ մասնակցության համար, ինչպես նաև իրենց համայնքի (մարզի, երկրի, ամբողջությամբ առած) գործունեության տարբեր բնագավառներում հաջող գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ առաջնորդի հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման համար:

«Պաշտպանիր Քո Տարածքը» (ՊՔՏ) կայքի նպատակն է՝ հավաքել հաղորդագրություններ քաղաքացիներից և օգտատերերից՝ ռիսկերի առկայության հետ կապված իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են հայտնաբերվել իրենց տարածքում (գյուղում, քաղաքում, շրջանում, մարզում), և փոխանցել դրանք իրավասու մարմիններին՝ ռիսկերի նվազեցմանը և վտանգների վերացմանը ուղղված համապատասխան գործողություններ իրականացնելու, և տեղական ՋԼՄ-ին՝ հետագա գործողությունները դիտարկելու (հսկելու) համար: ***

Ժամանակակից պայմաններում հասարակությունների տարերային, տեխնաձին, էկոլոգիական, կենսաբանական և այլ աղետներից խոցելիության նվազեցման և դրանց պատրաստվածության բարձրացման կարևորագույն ուղղություններից մեկն է հանդիսանում աղետների վտանգների մասին հաղորդման և դրանց կանխարգելմանն ուղղված առցանց գործիքների մշակումը և դրանց արդյունավետ գործունեության ապահովումը, որոնք ուղղված կլինեն տեղական բնակչության գիտելիքների և դպրոցների, ինչպես նաև զանգվածային լրատվության միջոցների (ՋԼՄ) աղետների դեմ ներգրավման նախաձեռնմանը, արտակարգ իրավիճակներում իշխանությունների, ՋԼՄ-ների և քաղաքացիների միջև հաղորդակցական - տեղեկատվական համագործակցության ուժեղացմանը:

Այնպիսի տարացքային առցանց գործիքների, ինչպիսիք է **«Պաշտպանիր Քո Տարածքը (ՊՔՏ) Կայք Էջը»**, մշակման և կանոնավոր գործունեության երաշխավորման համար, որը նպատակաուղղված է տեղական բնակչության և դպրոցների ներգրավմամբ տեղական ռիսկերի մասին գիտելիքների բարձրացմանը, նախաձեռնված էր **LoKSAND** նախագիծը:

“Նախագծի հիմնական խաղացողներ (կողմեր) են հանդիսանում՝ *մի կողմից* տեղական Քաղաքացիական պաշտպանության համապատասխան կառույցները, տեղական համայնքը և տեղական բնակչությունը, *մյուս կողմից* դպրոցները (ավագ դասարանների աշակերտները և ուսուցիչները), ինչպես նաև՝ տեղական զանգվածային լրատվության միջոցները (ՋԼՄ):

.....

***) Կարևոր է շեշտել, որ ՊՔՏ կայք էջը չի փոխարինում արտակարգ իրավիճակներում (ԱԻ) ներգրավվող ինստիտուցիոնալ ծառայություններին, այս դեպքերում անհրաժեշտ է հաղորդել սպառնացող (անխուսափելի) վտանգի մասին՝ զանգահարելով արտակարգ իրավիճակների տեղական ծառայության համապատասխան համարներով:

ՊՔՏ Կայք էջերը աղետների կանխարգելման արդյունավետ գործիք դարձնելու համար կարևոր է տեղական հասարակությունը (համայնքին) ներգրավել ոչ միայն դրանց օգտագործմանը, այլև դրանց ստեղծմանը:

2. Խոշոր ռիսկերի կառավարման Եվրոպական միջտարածաշրջանային գիտական և կրթական կենտրոնը (այսուհետ՝ ՌԿԵԿ - ECRM), Երևան, Հայաստան իր աշխատանքը LoKSAND ծրագրի շրջանակներում սկսել է որպես գործընկեր - կենտրոն, հիմնվելով Նախագծի համակարգող – կենտրոնի (CUEPS, Ռավելո, Իտալիա) կողմից սիրալիր կերպով ներկայացրած տեղեկատվական և մեթոդական բնույթի փաստաթղթերի վրա, հաշվի առնելով Հայաստանի յուրահատկությունները: Որոշ օբյեկտիվ պատճառների հետևանքով աշխատանքը Նախագծի վրա ՌԿԵԿ-ի կողմից 2021 թ. ընդհատվեց և որոշվեց հետաձգել մինչև 2022-2023 թթ:

Մենք որոշեցինք 2023-ից սկսած ինքնուրույն մշակել նոր, վերափոխված պիլոտային Նախագիծ, հաշվի առնելով Հայաստանի յուրահատկությունները, այն է՝

“ՏԵՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԸ, ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՂԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ԻՆՏԵՆՏԻՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ ՈՒ ԶԱՆԳՎԱԾՍՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԱՂԵՏՆԵՐԻ ԴԵՄ” (Տարացքային առցանց գործիքների (“Պաշտպանիք Քո Տարացքը” (ՊՔՏ) կայք էջի մշակման և արդյունավետ գործունեության ապահովման բնագավառում կառուցողական գործունեությանը դպրոցականների և ուսանողների ներգրավում տեղեկատվական և ինժեներական տեխնոլոգիաների միջոցով):

Բնականաբար, մեր կողմից առաջարկված, մշակվող նոր, վերափոխված պիլոտային Նախագիծը նոր որակ է ներմուծում նախորդ նախագծի հիմքում ընկած գաղափարների մշակման մեջ, և նպատակաուղղված է, առաջին հերթին, կառուցողականության և պատճառաբանվածության բարձրացմանը ներգրավելու համար դպրոցականներին և ուսանողներին տարացքային առցանց գործիքների (ՊՔՏ Կայք էջերի) գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը՝ վտանգների մասին հաղորդման և աղետների

կանխարգելման համար, իր տարացքի պաշտպանության գործում յուրաքանչյուրի պատասխանատվության բարձրացման և ակտիվ մասնակցության համար:

Նոր Նախագծի մշակումը անց է կացվում, հաշվի առնելով CUEPS-ի առժեքավոր փորձը, նկատի առնելով Եվրոպական առժեքները: Սակայն աջակցության գործընթացը չի հանդիսանում միակողմանի հաղորդակցական գործընթաց, միաժամանակ դա՝ համագործակցության գործընթաց է, որը հիմնվում է հիմնահարցերի փոխանցման, փորձի և արդյունքների փոխանակման վրա:

Նախագծի արդյունավետությունը առավելապես կանխորոշվելու է դպրոցականների և ուսանողների պատճառաբանվածության (մոտիվացիայի), կառուցողական ներգրավման և պատրաստվածության աստիճանով, ինչը հանդիսանում է կանոնավոր լուծում պահանջող խնդիր:

Բարեբախտաբար, Հայաստանում դպրոցական մակարդակով ստեղծված են տեղեկատվական և ինժեներական բնագավառներում հաջողությամբ գործող եզական կառույցներ. “ԹՈՒՄՈ՝ Կառուցողական Տեխնոլոգիաների Կենտրոններ և “ԱՐՄԱՏ” ինժեներական լաբորատորիաներ:

Բավականին մանրամասնված տեղեկատվություն բովանդակության, կրթական գործընթացների կազմակերպման և տեղեկատվական ու ինժեներական տեխնոլոգիաների բնագավառում կառուցողական հնարավորությունների մասին, որոնք ձեռք են բերում վերը նշված “ԹՈՒՄՈ՝ Կենտրոնների և “ԱՐՄԱՏ” լաբորատորիաների երիտասարդ ունկնդիրները, և որոնք լավագույն նախապայման են հանդիսանում երիտասարդների հաջող և կառուցողական ներգրավման համար նոր, կատարելագործված Նախագծում, բերվում է մեր կողմից մշակված փաստաթղթի 1-ին բաժնում, այն է՝ “Պաշտպանիք քո տարածքը”՝ ՏԱՐԱԾԱՇՐՁԱՆԱՅԻՆ (ՄԱՐԶԱՅԻՆ) կայք էջերի Հայաստանի համար ՍՏԵՂԾՄԱՆ ԵՎ ԿԱՆՈՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ:

Նույն փաստաթուղթի 3-րդ բաժնում բերվում են վերը նշված խնդիրների լուծման և առաջարկվող նոր պիլոտային նախագծի Հայաստանի ընտրված մարզում ներդրման արդյունքների և արժեքավոր փորձի հանրապետության այլ մարզերում հաջող ներդրման ինչպես նաև վերը նշված գործընկեր-երկրներ դրանց փոխանցման ուղիները:

3. “Պաշտպանիք Քո Տարացքը (ՊՔՏ) Կայք Էջը բացատրում է կայքի նշանակությունը, պարունակում է «ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԸ», հաղորդագրության փոխանցման մեխանիզմները և իսկ հաղորդագրության հետ կապված հետագա գործողությունները:

Կայք էջը պարունակում է նաև ճանաչողական տեղեկատվություն տարածքի և մարդկանց մասին, աղետների ռիսկերի նվազեցմանը, ապրելու (կենալու), ուժերի և միջոցների արդյունավետ գործադրման և տուրիզմի զարգացման համար տարածքի գրավչության բարձրացմանը ուղղված գործուն քայլերի մասին:

.....

Ինչի՞ մասին հաղորդել:

Իմանալ ավելին:

.....

Ինչպե՞ս հաղորդել:

Իմանալ ավելին:

.....

Ո՞վ է ուղարկում հաղորդագրությունը:

Իմանալ ավելին:

.....

Ինչ է՞ տեղի ունենում հաղորդագրության հետ:

Իմանալ ավելին:

.....

Լրացուցիչ տեղեկատվություն ռիսկի հետ կապված հաղորդագրվող իրավիճակի մասին

(համաձայն հաղորդագրության հեղինակի ցանկությանը ներկայացնելու այդ տվյալները)

Իմանալ ավելին:

.....

.....

ԻՆՉԻ՞ ՄԱՍԻՆ ՀԱՂՈՐԴԵԼ:

Նշեք տվյալ տարացքում հնարավոր ռիսկերի հետ կապված ներքոհիշյալ առավել հաճախ առաջացող իրավիճակների այն խումբը (հերթական համարը), որի մեջ կարող է ներառվել ձեր կողմից հաղորդագրվող ռիսկի հետ կապված իրավիճակը:

1) Ճյուղերով, քարերով, աղբով խցանված կամ սողանքներով ծածկված սելավատարերի հունները, ջրանցքները, ինչը կարող է հանգեցնել հետագա ջրհեղեղի:

2) Ոչ հերմետիկ կոյուղու, ջրագծերի, ջրանցքների արտահոսքեր, որոնք կարող են առաջացնել լիքերի կամ շենքերի փլուզում:

3) Փլված կամ ճեղքված պատեր, որոնք պահում են դարատափներ կամ լիքեր, և կարող են հանգեցնել փլուզման և հետագա սողանքի:

4) Ազատ լանջեր, կամ նոսր ծառերով տնկված լանջեր, կամ ինտենսիվորեն կառուցվող լանջեր, կամ ջրահեռացման համապատասխան համակարգով չապահովված լանջեր, ինչը հորդառատ անձրևների դեպքում կարող է հանգեցնել համընդհանուր սողանքի:

5) Չհատված անտառաթփուտ, հատկապես չոր, դյուրավատ թփեր. դրանք հեշտությամբ առաջացնում են հրդեհներ և նպաստում կրակի արագ տարածմանը:

6) Որպես անկայուն բնութագրվող ժայռեր, որոնք կախված են պարբերաբար երթևեկության համար օգտագործվող երթուղիների երկարությամբ, բայց չեն վերահսկվում համապատասխան հաստատությունների կողմից (շավիղներ, աստիճաններ, արահետներ, որոնցով տեղափոխվում են անասուններ): Հորդառատ անձրևները կամ երկրաշարժերը, նույնիսկ եթե դրանք թույլ են, կարող են առաջացնել այդ ժայռերի փլուզումը:

7) Ժայռոտ լեռնաշղթաներ, որոնք կարող են շփման մեջ լինել կրակի հետ: Հրդեհների հետևանքով առաջացած բարձր ջերմաստիճանի դեպքում ժայռերը կարող են ճեղքվել և փլուզվել:

8) Մշակութային կամ պատմական արժեք ներկայացնող շենքեր և շինություններ (եկեղեցիներ, մատուռներ, առանձնատներ, պատմական ջրանցույց կամուրջներ), կամ հիշատակման առարկա հանդիսացող օբյեկտներ (ճանապարհամերձ սրբավայրեր, քարանձավներ և այլն), որոնք գտնվում են անմխիթար վիճակում կամ վերը նշված վտանգներից մեկի սպառնալիքի ներքո:

9) Ռիսկի հետ կապված այլ իրավիճակներ, որոնց մասին արժե հաղորդել:

.....

ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՂՈՐԴԵԼ:

Կարելի է օգտագործել ՊՔՏ կայք էջում հաղորդագրության տեղադրման երկու եղանակ՝

- օգտագործելով հաղորդագրության կազմման համապատասխան **ձևը, սեխմելով այստեղ,**

- լուսանկար ուղարկելով WhatsApp-ի միջոցով հետևյալ հասցեով՝ հեռ. **N: +... ..**, նշելով այն տեղը, որին նա վերաբերում է, և եթե դուք ցանկանում եք իմանալ ձեր հաղորդագրությունը ստանալուց հետո հետագա գործողությունների վերաբերյալ, նշեք նաև ձեր անունը:

.....

Հաղորդագրության ձևվր

1. Նկարագրեք հակիրճ ռիսկի հետ կապված իրավիճակը, որի մասին դուք հաղորդում եք, և նշեք դրա խումբը (հերթական համարը) ռիսկային իրավիճակների վերը շարադրած ցանկից:

2. Որտե՞ղ է առաջացել ռիսկի հետ կապված իրավիճակը:

Քաղաք ..... Գյուղ.....

Վայր (տեղանք) .....

.....

.....

Ո՞վ է ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ:

1. Հաղորդագրությունը կքննարկվի և կփոխանցվի նրանց, ովքեր իրավասու են համապատասխան գործողություններ ձեռնարկել, և տեղական լրատվամիջոցներին:

Հաղորդագրությունը կարող է ուղարկվել անանուն կամ բաց պայմանակարգով:

Դուք ցանկանո՞ւ մ եք նշվել որպես հաղորդագրության հեղինակ:

- **Ոչ:** Այս դեպքում հաղորդագրության հեղինակը չի հիշատակվում:
- **Ոչ, բայց ես կցանկանայի տեղեկացված լինել իմ հաղորդագրության վերաբերյալ հետագա գործողությունների մասին (տե՛ս ստորև, կետ 2).** Այս դեպքում հեղինակի անձը հայտնի կլինի կայք էջի անձնակազմին, բայց ոչ լայն հասարակությանը, այդպիսով գաղտնիությունը կապահովվի:
- **Այո:** Այս դեպքում նշեք ո՞վ է այս հաղորդագրության հեղինակը:

2. Կցանկանայի՞ք դուք տեղեկացված լինել ձեր հաղորդագրությունը ստանալուց հետո հետագա գործողությունների մասին:

- **Ոչ:**
- **Այո:**
- **Ինչպե՞ս:** Էլ. հասցե .....
WhatsApp .....
SMS (Հաղորդագրություն հեռախոսով) .....

.....

.....

ԻՆՉ Է՞Ց ԵՐԿՐ ԸՆԴՈՒՄ ԶԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ:

1. Հաղորդագրությունը ստանալուն պես **հաստատվում է դրա հուսալիությունը, ստուգվում է ռիսկային իրավիճակների** այս կամ այն խմբի մեջ ներառելու և վտանգների կայքում տեղադրելու **ճշտությունը:**
2. Այնուհետև **հաղորդագրությանը** տրվում է **կարգավորող համար**, որը հաղորդվում է դրա հեղինակին (եթե նա տվել է իր համաձայնությունը), և **որը հաղորդագրությունը կսարքի ղիտարկելի հետագայում** ինչպես տվյալ համակարգի, այնպես էլ այլ օգտատերերի համար:
3. **Անհրաժեշտության դեպքում**, հաղորդագրության հեղինակից հայցվում է լրացուցիչ տեղեկատվություն (այդ տվյալները տրամադրվում են նրա ցանկությամբ):
4. Հաղորդագրությունն այնուհետև **փոխանցվում է հաղորդված իրավիճակը կառավարելու իրավասություն ունեցող հաստատություններին և տեղական ՁԼՄ-ներին,**
5. Հաղորդագրությունը **քարտեզագրվում է գործարկվող կայքի հաղորդագրությունների քարտեզին՝** իր խումբը ներկայացնող կարգավորող համարով: Յուրաքանչյուր խմբի մեջ ներառված բոլոր հաղորդագրությունները կարող են դիտվել **անհատապես:**

6. Մասնակից հաստատությունների կողմից հաղորդագրությունների կառավարման ընթացքը ստուգվում է յուրաքանչյուր երեք ամիսը մեկ:

7. Ստուգման հաշվետվությունը այնուհետև փոխանցվում է տեղական լրատվամիջոցներին:

.....

.....

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՌԻՍԿԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՎՈՂ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

(համաձայն հաղորդագրության հեղինակի ցանկությանը
ներկայացնելու այդ տվյալները)

1. Անկայունության նմանատիպ իրավիճակներ արդեն տեղի՞ են ունեցել այդ տարածքում (տեղանքում):

- Ոչ
- Այո
Ե՞րբ .....
- Չգիտեմ

2. Արդյո՞ք հաղորդվել է արդեն ռիսկի հետ կապված այդ իրավիճակի մասին:

- Ոչ
- Այո
Ե՞րբ ..... Ու՞մ .....

3. Նախորդ հաղորդագրությունների հետ կապված միջոցներ ձեռնարկվել են արդյո՞ք:

- Ոչ
- Այո
Ինչպիսի՞ .....

4. Ցանկանու՞մ եք լուսանկար ավելացնել:

- Ոչ
- Այո .....

5. Ցանկանու՞մ եք մեկնաբանություն ավելացնել:

- Ոչ
- Այո .....

.....

.....

**ՀԵՏԵՎՈՒՄ ՁԵՐ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒՆ
ՀԱՋՈՐԴՈՂ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ**

Կարգավորող համար

Փնտրիք

Հաղորդագրությունների քարտեզ

Դիտել բոլոր հաղորդագրությունները

.....

.....

**ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆԸ ՈՒՂՂՎԱԾ
ԳՈՐԾՈՒՆ ՔԱՅԼԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

Սկիզբ

Սկիզբ

Սկիզբ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

.....

.....

ԶԼՄ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Սկիզբ

Սկիզբ

Սկիզբ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

.....

.....

ԻՐԱԶԵԿՈՒՄ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆ, ՏՎՅԱԼ ՏԱՐԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽԱԿԻ ԿՐԿՆՎՈՂ ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Սկիզբ

Սկիզբ

Սկիզբ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

Կարդալ ավելին *հղումով*

.....

.....

ՏԱՐԱԾՔԸ ԵՎ ՄԱՐԴԻԿ

.....

.....

Կարդալ ավելին *հղումով*

.....

.....

ԳՈՐԾՈՒՆ ՔԱՅԼԵՐԻ ՄԱՍԻՆ՝ ՈՒՂՂՎԱԾ

- ՏԱՐԱՑՔԻ ԳՐԱՎՉՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆԸ
  - ԱՊՐԵԼՈՒ (ԿԵՆԱԼՈՒ) ՀԱՄԱՐ,
  - ՈՒԺԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԳՈՐԾԱԴՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ,
- ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՏՈՒՐԻԶՄԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆԸ

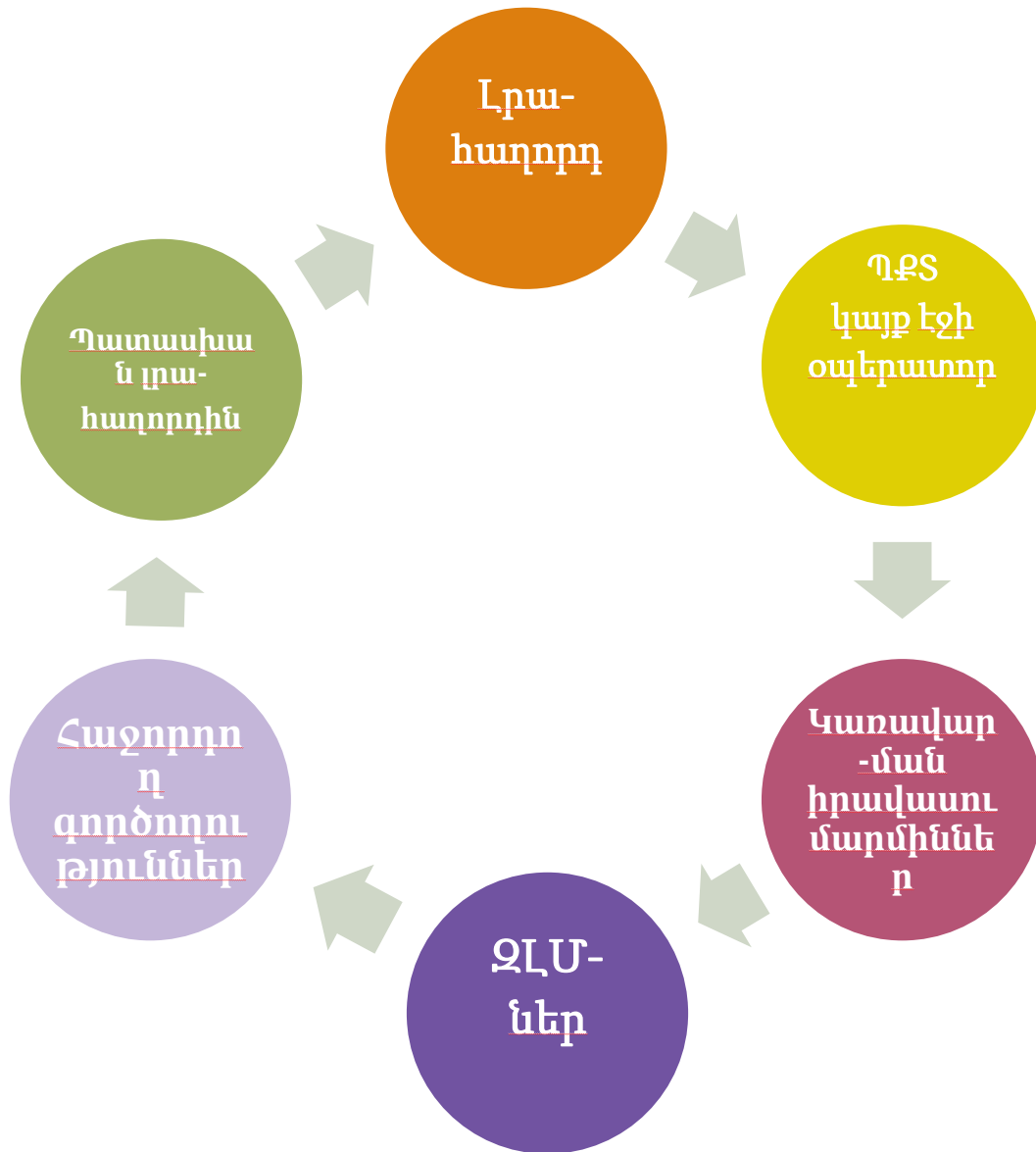
Սկիզբ	Սկիզբ	Սկիզբ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>	Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>	Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>
.....		

.....

ՄԵՐ ՄԱՍԻՆ

Սկիզբ	Սկիզբ	Սկիզբ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>	Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>	Կարդալ ավելին <i>հղումով</i>
.....		

Իրենց Տարածքի Պաշտպանությանն Ուղղված Քաղաքացիների (Լրահաղորդի) Հաղորդագրության Շարժման Լրիվ Պտույտը!

Ցիկլը (Բոլորապտույտը) ներառնում է՝

- Լրահաղորդի կողմից հաղորդագրության ուղարկումը:
- ՊՔՏ կայք էջի օպերատորի կողմից հաղորդագրության ընդունումը և դրա ստուգումը ԱԻ մարզային ծառայության կողմից:
- Հաղորդագրության փոխանցումը կառավարման իրավասու մարմիններին:
- Հաղորդագրության ուղարկումը ՉԼՄ-ներին:
- Հաջորդող գործողությունների ձեռնարկում :
- Պատասխանի ուղարկում լրահաղորդին: